

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona	Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Félévre... 4 "	SZILASSY ZOLTÁN	BUDAPEST,
Negyedévre... 2 "	a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.	IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).
Egyes szám ára 16 fillér.		

Günther Antal, az új igazságügyminiszter.

A hivatalos lap febr. 5-iki száma közli Polónyi Géza igazságügyminiszter felmentését és helyébe Günther Antal dr. eddigi igazságügyi államtitkár kinevezését. Günther Antal kinevezetése előrelátható volt, a midőn Polónyi volt igazságügyi miniszter beadta lemondását, mert nemcsak kiváló tudásával tette magát érdemessé a miniszteri székre, hanem mint az igazságügy cselekvő embere, államtitkársága alatt az igazságügyi teendők körül olyan rátermettséget bizonyította be, hogy tőle méltán várhatjuk a magyar igazságügynek a viszonyok megkivánta fejlesztését és előrevitelét. Programját még nem volt alkalma elmondani, egyet azonban máris biztosan tudunk, azt, hogy nemzeti politikát kíván folytatni, a mint ezt e hó 4-iki parlamenti válaszában hangoztatta, és a nemzeti-ségi izgatókkal szemben kérlelhetetlen lesz.

Günther Antal Székesfehérvárott született 1847 szeptember 23-án; papnak készült, mint tizenöt éves ifju belépett a piarista rendbe, Nagykanizsán a piaristák gimnáziumában tanított is rövid ideig, de még a felszentelés előtt kilépett a rend kötelékéből, a fővárosba jött fel és beiratkozott az egyetemi jogi karára. Huszonhét éves korában megszerezte az ügyvédi oklevelet. Még joghallgató korában tagja lett az országgyűlési gyorsírodának. 1867-től fogva huszonhét évig működött mint parlamenti gyorsíró; közben ügyvédi gyakorlatot is folytatott és jelentős tevékenységet fejtett ki a hírlapírás terén. Vezércikkírója volt a Pesti Naplónak, mikor

az még a nemzeti pártnak volt lapja, majd a Nemzeti Ujság megalapításában vett részt, amelynek felelős szerkesztője lett. Széles körben feltűnést keltő kitünő vezércikkeket írt az Alkotmányba is.

Jogi munkálkodása nem annyira az ügyvédi gyakorlat terén, mint inkább tudományos és gyakorlati kérdések terén mozgott. Mint kezdő ügyvéd 1878-ban a jogászyűlésen tűnt ki azzal a terjedelmes szakvéleménnyel, amelyet a birói kinevezések és előléptetések kérdéséről kidolgozott s amelyben szembehelyezkedett az igazságügyminiszterium akkori államtitkárával, Csemegi Károlylyal.

Szilágyi Dezső igazságügyminisztersége idejében több törvényelő-készítésben volt része Günthernek, aki akkoriban a kuriai képviselő-választási bíraskodás terén kezdett munkálkodni. Emlékezetes e részben 1896-ban védelme Apponyi Albert gróf megtámadott jászberényi mandátuma körül. A parlamentbe 1901-ben jutott; a magyaróvári kerület választotta meg szabadelvű programmal. Ő volt a képviselőházban a polgári perrendtartásról szóló javaslat előadója.

Tisza István gróf miniszterelnöksége alatt Apponyi Albert gróffal együtt vált meg a szabadelvű párttól. Függetlenségi programmal választotta meg az iglói kerület 1905-ben, amely kerületet addig Münnich Aurél képviselte. A következő évben az általános képviselőválasztásokon Iglón egyhangulag kapott mandátumot és a Wekerle-kabinetben igazságügyminiszteri államtitkár lett.

Günther Antal.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A munkásbiztosítás.

Mióta az új kormány kezébe vette a kormányzás gyeploít, azon iparkodott mindig, hogy a kormány szekerének rúdja a helyes irányból le ne térjen és a göröngyös utakat, amelyet az előző kormány oly szívesen keresett fel, kerülje. Mert az alkotásra, az ország jólétének előmozdítására csakis így juthat idő és hivatásának az ország kormánya csakis így felelhet meg. Hogy mai kormányunk idejét nem fecsérli el, azt napról-napra láthatjuk. A törvénytervezetek egész sorozatán munkálkodik, hogy azokat mielőbb a megvalósulás felé vigye.

Egy ilyen törvénytervezet a kötelező ipari munkásbiztosításról szóló is, amelyet e hó 4-én tárgyalt a kormány az összes pártok egybevonásával. A törvénytervezet lényege abból áll, hogy törvényhozásilag kötelezővé akarja a kormány tenni az összes ipari munkások biztosítását, úgy baleset, mint aggkor ellen. Ha a törvényhozás megszavazza a törvényt és az szentesítést nyer, ezzel egy oly messzemenő, nagyfontosságú kérdés nyert megoldást, a melynek kihatása nemcsak az összes ipari munkásokra, de magára a nemzetre nézve is előnyösen érezhetővé lesz. Ma az biztosítja a munkását, aki éppen akarja, a törvény életbe léptével minden munkás kötelezőleg biztosított, sőt még arra sem lesznek tekintettel, valjon az illető munkás munkába léptekor egészséges volt-e vagy sem.

Különösen ez a pont az, mely megérdemli, hogy a kötelező munkásbiztosítás törvénybeiktatása felett kissé gondolkodjunk. Egyes körök manap sűrűn hangoztatják, hogy a kormány csupán a munkásság vérét szipolyozza, azonkívül csöppet sem törődik vele, ott hagyja, akár a kifacsart citromot. És ezt az állítást, bár nemcsak hogy bebizonyítani nem tudják, sőt ez ellen szól a kormány minden szociálpolitikai ténykedése, fegyverül használják föl különösen a szociálisták. Teszik pedig mindezt azért, hogy ellenszenvet kelthessenek a kormány iránt, az elégedetlenséget mesterségesen növeljék, mert ezzel csakis saját önző céljaikat segítik elő.

Több mint bizonyos, hogy ezt a törvénytervezetet is a szociálista sajtó úgy fogja odaállítani, mint kegyelemkenyeret, amelyet a munkások keservesen megszerzett filléreikből vetnek oda. Ha ez kegyelemkenyér, akkor kegyelemkenyér a tisztviselők, a katonák, sőt a miniszterek nyugdíja is, mert az éppen úgy a munka megérdemelt jutalmazása, mint akár a tisztviselők, katonák, miniszterek nyugdíja.

Az ipari munkások kötelező biztosítását rövid idő alatt nyomon fogja követni a gazdasági munkások és cselédek kötelező biztosítása is, amelylyel az ország összes munkásrétegének jövője biztosítva lesz. A munka-

kedvnek is növekednie kell az által, mert mindenki tudja miért dolgozik és ha munka közben baleset érte, nem kell a koldusbottól rettegnie, Ez a mai kormány szociálpolitikája, a becsületes munka jutalmazása. F. E.

Az ország dolga.

A mult hét végének politikai eseménye még mindig az igazságügyi miniszteri válság körül forgott. Meglepő fordulatokban bővelkedett ez a miniszterválság. Közben megszavazta a törvényhozó testület a közös költségvetést; most az egyszer ez a magyar állam költségvetésétől teljesen elkülönítve került az országgyűlés elé. A január 31-iki ülésen búcsúzott Polónyi igazságügyminiszter a parlamenttől; bejelentette, hogy az ellene indított igazságtalan hajsza folytán lemondott a miniszterségről, mert nem kívánja, hogy az ügyében ítélező bíróság befolyásolva legyen. Ünnepies volt ez a búcsúzás.

— Megrágalmaztak! — mondta Polónyi — de lelki megnyugvásomra szolgál, hogy az arra illetékes tényezők az ellenem emelt vádakban egy pillanatig sem hittek. Elhatároztam, hogy ügyemet a bíróság elé viszem s a per tartama alatt az igazságügyminiszteri széknél méltósága és díszje nem maradhatna érintetlen. Magammal viszem a miniszteri székből tántoríthatatlan ragaszkodásomat és hűségemet a függetlenségi és 48-as párt elveihez! — mondta a búcsúzó miniszter az egész Ház élénk éljenzése közben.

Majd Hoitsy Pál mondta el a függetlenségi párt értekezletének Polónyi Géza iránti bizalmára vonatkozó határozatát.

Az elmúlt hét többi része a költségvetési fölhatalmazásról szóló törvényjavaslat körüli vitával telt el. A javaslatot február elsején megszavazták s ennek alapján a kormány behajthat és kiadhat pénzeket. Most hát lesz apró pénz az országban s ha mindenki örül ennek, Körmöcbányán aligha örülnek az új munkának! Az öreg honvédek özvegyeinek és árváinak az ügye is szóba került; Wekerle megígérte, hogy a költségvetésbe fölvetett 300 ezer koronán felül még fog juttatni a nagyidők tanúinak.

Most a hét elején végre Polónyi utódát is üdvözölték a honatyák a bársonyszékben. Günther Antalt nevezte ki ő felsége Polónyi utódaul, — míg az igazságügyminiszteri államtitkár Meskó László lett.

Ezen a héten különben az ujoncjavaslatok kerültek napirendre. Közben azonban mentelmi ügyeket is tárgyaltak. A nemzetiségiek szónoka Szikcsák Ferenc békejobbot nyújtott a koalíciónak az esetre, hogyha az izgatás miatt kétévi fogházra ítélt Juriga Nándor képviselőt nem adja ki a bíróságnak. Bizony kiadták az izgató honatyát, akinek két év alatt lesz alkalma elmélkedni a magyar állameszme fölött. Kedden az egyévi véderő törvényjavaslatot a ház megszavazta. Kecskemét öszbeborult képviselője Szappanos István adott be javaslatot az önálló magyar hadsereg szervezése és a magyar vezényszó érdekében. Nagynehezen leszerelték az öreg urat, akinek Wekerle miniszterelnök magyarázta meg, hogy ezek a katonai kérdések az átmeneti idő alatt nem bolygathatók.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozzalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. szám.

Szociálista-üzlet.

Most számol be az újjászervező szociálista párt Munkásvédő Szövetsége egy évi bevételeiről és kiadásairól. Ez az elszámolás fényes bizonyítéka annak, hogy a szociálista szervezőség tényleg jó üzlet, amely búsán fizet. A közzétett számadásokból ugyanis kislát, hogy dacára a munkások nagy áldozatkészségének, a szövetség 9000 korona adósságot csinált és ez adóssággal zárja be múlt évi működését. A munkások egy év alatt 66,592 koronát fizettek, a melyből a szövetség 54,922 koronát szedett be. Ez a horribilis összeg nem volt elég, szükség volt még 9000 korona adósságcsinálásra is. Ezért fizették tehát be a munkások utolsó garasait, ezért vonták meg maguktól a legszükségesebb dolgokat. A számadásban van azonban egy tétel, a mely bevilágít a szövetség beléletébe. A szövetség lapjáért 48,828 koronát fizettek, a mely lap egy ember tulajdona, Mezőfié. A szövetség tehát a lap révén kitünő üzletnek bizonyul, és ha minden üzlet pang is, a szociálista üzlet jól megy.

A kivándorlás áldozatai.

Hódmezővásárhelyen a múlt tavaszon egy Klein Samu nevű ügynök nagy keresetet ígérve, mintegy százhuszonöt munkást szállított Vásárhelyről Romániába, Popescu Demeter földbirtokos birtokára.

A kivándorolt munkások közül néhányan hazaszöktek és azt beszéltek, hogy társaik a legszomorúbb sorsban sanyalódnak, földalatti odukban adnak nekik lakást, dolgoznak, de fizetést nem kapnak, élmük és italuk nincsen és többen éhínségben pusztulnak el. Szeretnének hazajönni, de az oláh földesúr csendőrséggel őriztetni őket.

A kivándorlók hozzátartozói most gyűlést tartottak és még aznap délután küldöttségileg felkeresték Fábry Sándor főispánt, kérve őt, tegyen lépéseket a nyomorban levő munkások kiszabadítására.

A vadorzók ellen.

Andrássy Gyula belügyminiszter a napokban rendeletet bocsátott ki, amelyben utasítja a közigazgatási hatóságokat, hogy ezután vadorzókul ne csak azokat tekintsék, akik a vadászást tényleg elkövették, vagyis abban a pillanatban kapattak rajta, amidőn elejtik a vadat, hanem minden oly egyén tekintessék vadorzónak, aki idegen vadászterületen, vadászengedély nélkül fegyverrel jár. Némely vidékeken a vadászás hihetetlenül elterjedt és a nemes vadnak ezek az orvvadászok a legnagyobb csapásai, mert válogatás nélkül és kimé-

letlenül lőnek minden vadra, akár van tilalmi idő, akár nincs. E rendelet, ha nem is fogja teljesen elejét venni a vadászásnak, annyit mégis fog eredményezni, hogy kevesebb alkalom lesz a vadászás nemtelen mesterségét gyakorolni. Különösen erdészi körökben fogadták nagy örömmel e rendeletet, mert hiszen az erdészek esküdt ellenségeinek, a vadorzóknak, akikkel nem ritkán élet-halál harcot kell vívniok, garázdálkodása némi-
leg mégis megszorítottatik.

Előfizetési felhívás.

 1907. február hó elsejével új előfizetést nyitottunk a „FÜGGETLEN UJSÁG“-ra

A kinek előfizetése december hó 31-én lejárt, azt kérjük sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat külön levélben elküldöttük.

Előfizetési ár:

Egész évre	8 korona
Félévre	4 „
Negyedévre	2 „

A „Független Ujság“ a család igazi barátja, tanácsadója, mulattatója. Tizenkét esztendő óta mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetségéhez képest terjeszteni. Hazafiúi tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

A „Független Ujság“-ban megjelent képek lemezeit kölcsön adja a kiadóhivatal.

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

 Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A korlátozott hitel.

A Szövetkezésben olvassuk a fogyasztó szövetkezetekre vonatkozó érdekes fejtegetést.

A Hangya központ ez év január 12-én körlevelet intézett szövetkezeteihez, amelyben szóvá teszi azt a körülményt, hogy egyes szövetkezetek folyton nagyobb és oly túlzott hiteligényeket támasztanak, amelyeket a mai pénzvviszonyok között kielégíteni szinte képtelenség. Rámutat ennek a bajnak az okára is. Igen sok szövetkezet csekély alaptőkével kezdi meg működését s ezzel a csekély tőkével igen nagy igényeket akar kielégíteni, ezért nagy árúkészletet tart. Az árúmegrendelést nem végzi a szabályoknak megfelelően, rábizza az üzletvezetőre, aki kellő haszon reményében rendszerint idegen cégektől tömördek felesleges árút rendel, túltömi a raktárt, így a szövetkezet tőkéje le levén kötve, kénytelen hitelt igénybe venni, hogy a kelendő cikkek forgalmát biztosítsa, még pedig ott, ahol kap, a Hangyától. Ezeknek a bajoknak az orvossága az, ha a szövetkezetek is beszüntetik tagjaik részére a hitelezést, vagy ha már ezt teljesen ki nem kerülhetik, csak a legnagyobb óvatossággal és a legrövidebb időre hiteleznek a kellő fedezet mellett. Nem szabad továbbra eltérni, hogy az üzletvezető a saját szakálára hitelezzen s az üzletvezető a saját kénye-kedve szerint intézzen megrendeléseket.

A körlevél végén egész határozottsággal jelenti ki a Hangya központ, hogy ott, ahol ez a jóakarátú intézés süket fülekre talál, kénytelen és pedig igen rövid idő múlva a szövetkezetek vezetőit a hitel megszorításával, vagy pedig a hitel felmondásával tanácsainak megfogadására kényszeríteni.

A központnak ezen körlevele megtette a kellő hatást a szövetkezetek körében. Erre röviddel a körlevél kibocsátása után írásos bizonyítékai is vannak a „Hangyá”-nak. Egyre nagyobb számban kapja a leveleket, amelyben arról értesítik, hogy a szövetkezetek vezetősége megfogadta a jó tanácsot.

Az egyik szövetkezet így ír: „a t. Igazgatóságnak igaza van, amikor figyelmeztet bennünket arra, hogy nagy árúkészleteink ne legyenek. Mi pedig szintén azon szövetkezetek közé tartozunk, amelyeknek sok mindenféle lim-lom akadt a boltjában. Minden néven nevezendő árúból tartottunk készletet, hogy a vevőket s azoknak igényeit kielégíthessük”. „A legutóbbi igazgatósági gyűlésen ez okból — így folytatja tovább — el is határoztuk, hogy árut a „Hangyá”-tól és bárhol is csak készpénzért vásárolunk. A hitelezést, ha csak lehetséges lesz, teljesen beszüntetjük. Ilyen eljárás mellett erősen hisszük, hogy ez évben apasztani fogjuk tartozásunkat”. Még érdekesebb egy másik levél, amely szintén mindenben igazat ad a Hangyának és jelzi, hogy utasításait megfogadja. Ez a levél egyúttal tanúbizonysága annak is, hogy a szövetkezetek körében lassan bár, de idővel kifejlődik és megszilárdul a bizalom a központ és annak minden intézkedése iránt. „Egy pár év — úgymond a szóbanforgó levél — s milyen nagy fordulat! Szövetkezetünk megalakulásakor, mint afféle ideges ember, én írtam kihívó és fenyegető leveleket a központhoz s az goromba leveleimre a legnagyobb udvariassággal válaszolva, lefegyverzett, kényszerített a központ respektálására. Ezen urias, kiváló

előzékenység megszüntette bizalmatlanságomat s ma feltétlen bizalmam nemcsak bírja, de ezzel ellentétes elveket hangoztató szövetkezeti embereket a központ bizalmára tőlem telhetőleg serkentem.” Az idézett levél-töredékek legjobban igazolják, hogy a Hangya körlevele eléggé nagy és bizonyára üdvös forrongást idézett elő. A szigorú hang, amit a központ körlevelében használ, korántsem válik ártalmára a szövetkezetek és a Hangya között való jó viszonyoknak. De nem is válhatott, már csak azért sem, mert amit a Hangya energikus hangon kifejtett, az mind való igazság. Igaz az, hogy a szövetkezetek sírját rendszerint a csekély alaptőkének észszerűtlen felhasználása szokta megásni.

Az alaptőke célszerűtlen felhasználásának legkiáltóbb bizonyítéka a felesleges portékákkal túlhalmozott raktár. Az alaptőke célszerűtlen felhasználását mutatja az is, ha a szövetkezetek szükségletüket nem a „Hangyá”-nál szerzik be. Tudjuk jól, hogy a „Hangya” nem kíván az ő szövetkezetein nyereszkeskedni. Ellenben bármily olcsón adjon is valamelyik kereskedő egy-egy árút, az ő célja a nyereszkesedés. Az a szövetkezet, mely idegen cégektől vásárol, soha se tudja, melyik portékánál csapják be. A szövetkezetek romlását siettetni továbbá a tagok részére indokolatlanul nyújtott hitel is. Az a szövetkezet, amely nem szoktatja tagjait a készpénzen való vásárláshoz, minduntalan örvény felett lebeg. Sohasem tudhatja azt, melyik oldalról éri veszteség. Az emberi élet mulékony s az emberekben manapság nagyon is ki van fejlődve a rosszakarat, a könnyelműség. Csak két-három tagjánál érje bármi okból a szövetkezetet veszteség, már annak nyoma lesz az évi mérlegben s mihelyt egy szövetkezet veszteséggel kezd dolgozni, megrendíti maga iránt a bizalmat azoknak a tagoknak a körében is, akik készpénzen vásárolnak, akik készpénzzel támogatják egyébként a szövetkezetet.

Szövetkezők szállodája Milánóban. Az olasz szövetkezeti központ életrevaló intézményt létesít Milánóban. Egy szállót állít föl, amelynek az lesz a rendeltetése, hogy azon szövetkezeti emberek, akik Milánóba jönnek ügyes-bajos dolgaikat elvégezni, ottan alkalmas helyet találjanak csomagjaikat elhelyezni, magukat kipihenni, kikefélni, levelezésüket el végezni, vezetőt fog adni s mindezt alig néhány fillérért, míg eme dolgokért eddig több koronát kellett kiadniok. A szálloda májusban nyílik meg.

Tejszövetkezeti központ. Hazánkban már eddig hat-száz tejszövetkezet működik, anélkül, hogy központi irányítást nyernének. Ennek a hiánynak a pótlása véget az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mozgalmat indított tejszövetkezeti központnak a szervezésére. Erre vonatkozólag az egyesület tejjgazdasági bizottságának az ülésén Jeszenszky Pál titkár január 23-án terjesztette elő dolgozatát.

• MI UJSÁG? •

Változás lapunk beléletében. Olvasóink bizonyára élénk sajnálkozással fognak értesülni arról, hogy Péterfy Tamás, az ismert székely író, aki a „Független Ujság”-nak számos éven át főmunkatársa volt s akinek székely népies szépirodalmi munkáit olvasóink is jól ismerik, a viszonyok beállott változásai folytán lapunktól megválni volt kénytelen. Péterfy Tamás, habár lapunktól meg is vált, remélhetőleg továbbra is érvényesíti tehetéseit abban az irányban, hogy mulattató és tetszetős formában a székely nép lelki világát közelebbi kapcsolatba hozza a magyar olvasóközönséggel.

Leiningen-szobor Törökbecsén. Törökbecse áldozatkész polgárai elhatározták, hogy Leiningen Károly gróf vértanú tábornoknak szobrot állítanak. Leiningen ugyanis egykoron Törökbecsének földesura volt. A végrehajtó-bizottság elnökévé Istvánffy István kir. közjegyzőt választották meg; a szobor elkészítésével pedig Radnai Bélát, a nagybecskereki Kiss Ernő-szobor alkotóját bízták meg.

Az Árpád-émlékünnep. Ez az év ezeréves évfordulója Árpád fejedelem halálának és ez alkalomból, több oldalról hangzó kívánságra, méltó ünnep keretében akarnak áldozni a honszerző emlékének. Most az ünnep előkészítése érdekében száztagú bizottság alakult és ennek megbízásából Szalay Károly tanár, az ismert nevű író nagygyűlést fog összehívni. Ennek a feladata az lesz, hogy a százas bizottságot ezer tagúvá bővítsé és minél szélesebb körű mozgalmat indítson.

A Széchenyi-szövetség Temeskutason. Az egyetemi ifjúság Országos Széchenyi-Szövetsége az ottani kispasztorként meghívására résztvevő Temeskutason, az ott rendezett népgyűlésen. A község németajkú lakossága vendégszeretettel fogadta az ifjakat. A gyűlés, a melyen a falu lakossága megjelent, a parasztegyesület nagytermében folyt le, a hol a községi jegyző bevezető szavai után Jungbert ános beszélt nagy hatással a szövetkezetek hasznáról. Az egybegyűltek nyomában el is határozták egy hitel- és egy bortermelő szövetkezet alakítását. Meinholdt Oszkár a Magyar Gazdaszövetség törekvéseit ismertetve, a földművesek és kispasztorként együttes szervezkedésére ajánlott módokat. Marschall Ferencz, a szövetség titkára pedig a szociáldemokrata

izgatók lelketlen és felforgató tanait világította meg behatóan. Meleg szeretettel beszélt a népről, a melynek az lett az eredménye, hogy a szociálista csoport vezetőinek is megnyerte a tetszését, akik nyomában kijelentették, hogy megszakítják a szociáldemokrata középponttal való összeköttetést és hazafias munkásszövetséget alakítanak.

A gazdák és a munkáskérdés. Gyoma és környékének gazdái a munkáskérdésben való egyöntetű eljárás céljából szövetségre léptek, a mely legutóbb népes értekezletet tartott és elhatározta, hogy az ideai aratásnál a munkásoknak 1 részszel, a cséplésnél fél részszel több munkabért adnak, azonkívül az egész arató, hordó és cséplő munkálatokra biztosítják a teljes konvencziót. Kimondotta az értekezlet, hogy a munkásokat január 31-ig szerződtesse. Ha a munkások a határidőig nem szerződnenek, a termés 50 százalékának learatására aratógépeket szerez be a szövetség, a többi munkálat végzésére pedig idegenből hozat munkásokat. A szövetségbe több mint 100.000 holdat képviselő gazda tartozik.

A nyúlhús. A főváros közéletében eddig ismeretlen volt a házinyúl húsa. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete meg akarja honosítani a házinyúl fogyasztását. A tanács hajlandó támogatni a szövetkezet akcióját s ad helyet a szövetkezetnek a közbiztonságon, a vásárcsarnokokban, megengedi, hogy a csarnokokban a zöldség-hulladékot a szövetkezet összegyűjtse s a ketrecek készítésére ötezer korona segítséget ad a szövetkezetnek, viszont a hatóság föntartja a jogot arra, hogy a nyúlhús árának a megállapításába beleszóllhasson. Minthogy most már megvan a házinyúl értékesítéséhez is minden körülmény, misem áll útjában annak, hogy a gazdák a házinyúl tenyésztését teljes mértékben felkarolják.

Hivatalos humor. Oh, a becsületes jó vidék megborad, ha azt a sok csalafintaságot olvassa, amit a budapesti fufang kigondol. Itt jóhiszeműleg mondják ki még most is, hogy a tolvajt csak akkor szabad fölakasztani, ha elfogják. A Maros mellékfolyója partján fekszik ez a régi erdélyi város, mely köhidat is építtetett a vizen ama híres fölírással, hogy épült helyben. Nagy tutajozás van ezen a vidéken s a város pénzelt a kikötőből. A múlt hónapban történt, hogy a víz letépett hat tutajt s a tanács kénytelen lett volna kártérítést fizetni. Am azt megelőzőleg kiküldött hat tanácsbeli tagot, hogy keressék meg a tutajokat, még pedig három vízmentén lefelé, három pedig a folyás ellenében — fölfelé. De még ennél is érdekesebb eset történt a múlt héten, amikor egy szérútűzhez kivontatták a tüzi-fecskendőt, de a drága jószág — Tarnóczy idejéből

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy kópiczéi: BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKET.** Hordóbor-értékesítő osztály. Egetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

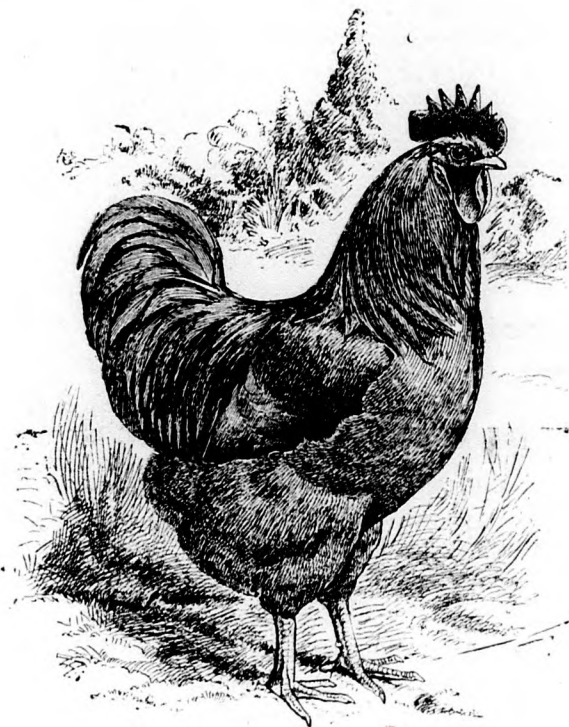
• **GAZDASÁGI DOLGOK** •

A legujabb orpington-típusok.

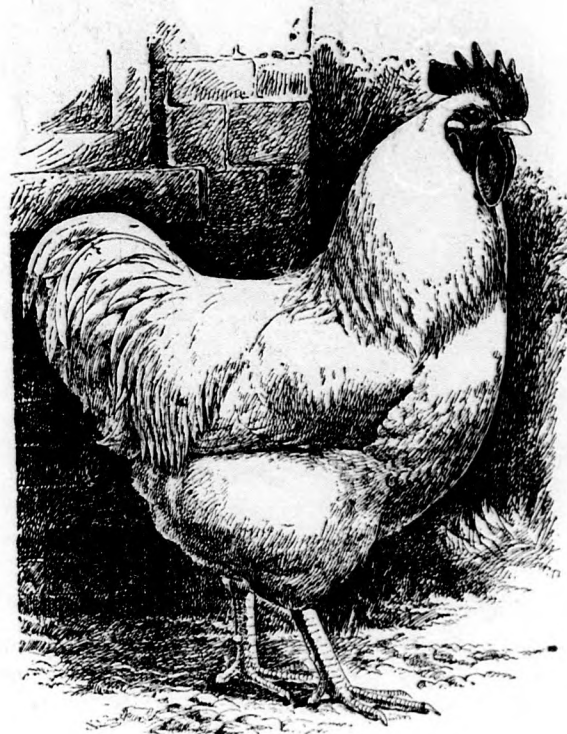
Eddig nem volt eset arra, hogy valamely fajta baromfi rövid idő alatt oly általánosan felkaroltassék, mint ezt az orpington fajtánál tapasztaljuk.

Angliából Amerika és Európa minden államába behatolt s sok kiváló tenyésztulajdonsága folytán közkedvelté vált.

Bizonyos, hogy e fajta első sorban mint husbaromfi vehető figyelembe, de az is igaz, hogy egyes törzsek-ből kitenyésztett tojók igen bő tojáshozamuak, amint ezt nálunk is, akárhány tisztavérű orpingtontenyésztő-nél tapasztaltuk.

Sárga orpington-kakas.

Fehér orpington-kakas.

Nem áll tehát az, hogy egyik vagy másik fajta — általánosságban reá kimondva — rosz tojós s így tojás-termelésre nem alkalmas, mert a jó és bő tojóképesség egyéni tulajdonság, tehát bármely fajtából kitenyészt-herő jó tojótyuk is.

Hogy ez így van, azt leginkább láthatjuk az Ameriká-ban rendezett tojóversenyek eredményeiből, ahol a legutóbbi 2 évben a versenyek 3 első díja közt az orpingtonokat látjuk.

A földművelésügyi miniszteriumnak az orpingtonok nagy és sikeres elterjesztése által óriási érdemei vannak s aki ezt az irányt megváltoztatni akarja, azt csak akkor cselekszi helyesen, ha azt tanácsolja az intéző körök-nek, amit mi e lapok hasábjain már sokszor elmon-dottunk, hogy a jól tojós tyukokra is kell ezentul figyelmet fordítani, de haladjunk a hazai tyukok átne-mesítésénél az eddig kitaposodott útirányban. Ide-oda kísérletezni nem a köztenyésztés célja, az ilyesmit egyes telepek s állami intézmények megtehetik, de komoly állami irányzatnak ezt megtenni nem szabad.

Mai cikkünk keretében bemutatjuk az angolok által kitenyésztett három fajta orpingtont.

A sárga színű orpingtonok ma mindenütt vezetnek, ezek tenyésztése a legáltalánosabb.

A fehér következik utána s Amerikában maholnap túlszárnyalja ez a szín a sárgát.

A harmadik helyen áll a fekete orpington s ezt leg-inkább a németek szeretik.

Ezen új típusok bemutatásának az a célja, hogy tenyésztőközönségünk ismerje meg azokat a külemi tulajdonságokat, a melyeket szem előtt kell tartanunk, ha lépést óhajtunk tartani a világ legelső tenyésztőivel.

Az okszerű tenyésztés ma már nem is mesterség, de művészet — tenyésztési művészet — amit elméletileg is tanulni kell s a gyakorlatban érvényesíteni.

Örömlenkre szolgál ismételve kijelenteni, hogy a folyó évben igen jól sikerült a sárga orpingtontenyész-tés, mert nemcsak sok, de feltűnő módon javult anya-got láttunk eddig.

Haladnunk kell továbbra is ez irányban azzal a szigorú megszorítással, hogy ezentul továbbtenyésztésre csak igen jó tojótól származó kakasokat s kitűnő tojóinkat fogjuk használni. Ezt annál könnyebben meg-tehetjük ma már, mert hála Istennek, van elég anya-gunk, amiben válogathatunk.

Biztos vagyok benne, hogy hazai tyukállományunk pár év alatt teljesen át lesz formálva s akik a bak-hendlit és rántottát féltik, azok nincsenek tisztában azzal a messzeható czéllal, a mely egy ország baromfi-állományának átgyúrásánál az intéző körök szemei előtt lebegett.

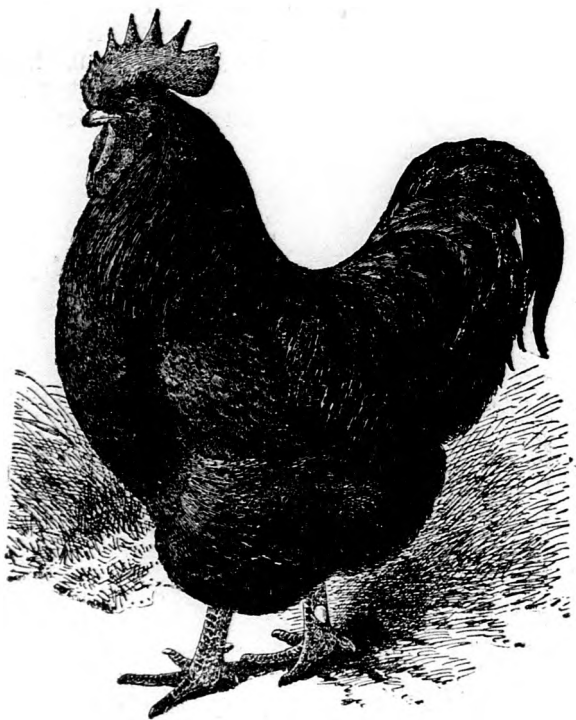
Következéseten ki kell tartani ezen irány mellett, mert az semmit se bizonyít, hogy a baromfitermékek kivitele csökkent, hisz köztudomásu dolog, miszerint a húsdrágaság folytán a belfogyasztás az utóbbi években megtízszeresedett.

Az pedig a termelőnek teljesen mindegy, hogy a termelvényt itthon, vagy akár külföldön fogyasztják el, az ország érdeke azonban azt kívánja, hogy inkább

itthon fogyasztassék el a jó és tápláló árú, mert ez a nemzet erejét gyarapítja.

Aki tehát a baromfitenyésztés depekorációjáról beszél, az abszolút nincs tájékozódva hazánk baromfitenyésztésének éppen a legutóbbi években tapasztalt nagyarányú felvirágozásáról.

A vámkülföldre szállított anyag bár kevesebb, de jobb minősége folytán sokkal nagyobb értékű volt s így, ha az előbbeni években kivitt mennyiség súlyát a mostani kivitel súlyával és értékével összehasonlítjuk, azt látjuk, hogy baromfitermékeink minősége éppen nem hanyatlott, de feltűnően javult.

Fekete orpington-kakas.

Jó minőségű és sok baromfi tenyésztendő tehát s az országnak ebből lesz a legfigyelemreméltóbb bevétele.

B. S.

Szántó föld meszezése.

— Együttal felelet Nagy János kérdésére. —

Kötött, fekete földben termő dohány meszezése, úgy a termés nagyságára, mint annak minőségére, általában véve jó hatású szokott lenni.

Ezen célra legjobb égetett meszet használni, melyet előzetesen *porrá kell omlasztani*. Ezen célból egy kádat $\frac{2}{3}$ -ad részeig megtöltünk vízzel s a meszet fűzfa-kosarakba rakva, a kádban víz alá merítjük. Itt addig tartjuk, amíg buborékok szállanak fel, akkor kiemeljük és a kosárból halomra öntjük. A mész már most erős felmelegedéssel porrá omlik. A porrá omlasztott meszet azonnal kihordjuk a szántóföldre, ott egyenesen elszórjuk, szélesendes időben s két óra után szétfogasolva, *azonnal* leszántjuk. Földolog, hogy a porra omlasztott mész mielőbb a földbe kerüljön. Kat. holdanként 15—20 métermázsa égetett mész szórando ki. Ezen munkát tavasszal, az első tavaszi szántás előtt kell végeztetni.

Ami a kérdés második részét illeti, az alig észre vehetően szikes talajokat bátran lehet meszeszni. Legjobb a meszeszést a lóhere- és lucernafélék alá alkalmazni; jó hatással van a zabra is.

A már egyszer megmeszezett földet 5—6 évnél előbb nem szabad ujólag mészszel trágyázni. A meszezett földeket a rendesnél erősebben kell trágyázni istálló-trágyával, de nem a meszeszés évében, hanem 2—3 év múltán.

K. K.

Eleven sövények metszése. Sok helyen a gyümölcs- és konyhakertet eleven sövénykerítés szegélyezi. Ezek metszésére és tisztogatására időt kell szakítani, valamint a szükséges javítások megtételére. Február hóban meg nincsen oly munkatorlódás, hogy ezt végeztetni ne lehetne s így ha emberünk van rá, ne halaszszuk azt tovább. A metszés nemcsak szépészeti szempontból kívánatos, hanem azért is, hogy a sövény sűrűtessék, s nagyobb védelmet nyújtson a kert állatellenségeivel szemben. Ugyanitt megemlítem, hogy ha ősszel nem lett volna érkezésünk az ültetendő és pótlendő fák gödreinek kiásására, úgy annak most itt az ideje, hogy az ültetésig a levegő a kidobott földet átjárhassa.

A—g.

Oltógalyak szedése. Gyümölcsösünkben, amennyiben az időjárás megengedi, az oltógalyakat ilyenkor meg kell szedetni. Ha azonban az idő fagyos, úgy a galyzedéskor nem szabad pusztá kézzel a vesszőket érinteni, mert a kéz melege után a külső fagyos hideg, a galy ártalmára volna. Ennek elkerülése céljából keztyűs kézzel dolgoztassunk. A hernyózást most se feledjük el, mert ha már végeztettünk is, olyan hernyófészket, mely előzőleg elkerülte figyelmünket, mindig fogunk a fákon találni. Száraz galyakat szedessünk, hogy annál kevesebb dolog legyen a munkák végzésével akkor, amidőn a veteményezésnek, ültetésnek stb. ideje elérkezik.

A—g.

A kert talajának előkészítése. A korai veteményezést megelőzőleg a kerti földet az elvetendő mag befogadására elő kell készíteni. Ha a hó lekerült a földről és a fagy enged, a veteményezendő hely talaját jól fel kell ásni és elaprózni, esetleg ha van komposzt-földünk, azzal keverni, hogy a bevetendő növény gyors és erőteljes fejlődése biztosíttassék.

A—g.

Februári veteményezés. Ebben a hóban már egyes növényeket, így különösen a zöldségféléket megfelelő időjárás mellett szabadba elvethetjük. Vetésre kerülhet a petrezselyem, murom, pasztinák, turbolya, laboda, spárga, spinót és korai cukorborsó. Dugványozásra illetőleg átültetésre kerülhetnek: a foghagyma, a méltó hagyma, ez különösen szegélynek, hol hasznos volta mellett egyben díszül is szolgál.

A—g.

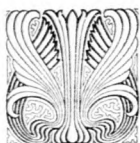

Nizzai élet.

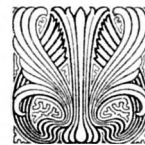

A téli idők beálltával Nizza, francia tengerparti üdülőhely, megélénkül a főúri világ látogatóival, akik ilyenkor szívesen keresik fel ez enyhébb éghajlatú kies fekvésű tájat. A farsang még jobban pezsgésbe hozza, a különben is forgalmas üdülőhelyet, a midőn az utca képe is megváltozik, jelmezes alakok sürgölnének az ut-

cákon, amelyek ilyenkor ünnepi díszet öltenek. A Carneval uralma az idén rövid, iparkodnak is a rövid farsangot a lehető legnagyobb sietséggel kihasználni. A farsangi multságok ideje alatt nem ritka dolog, hogy egy előkelő hölgy kissé exotikus fogaton — mint képünk mutatja — végig kocsikázik a sétányokon.

MULATTATÓ

A madár.

Irta: Kiss Ferenc.

*Arany kalitkában piroscsőrű madár
Repdes ide-oda. Nyugalmat nem talál.
Isten tudja, miért?
Nyugalmat nem talál...*

*Betegágyon susog egy halovány leány.
„Edesanyám lelkem engedjék ki talán...
Szegény rabmadárkát
Engedjék ki talán...“*

*Tavaszi napfényben repül a madárka...
Tavaszi napfényben valaki lezárta
Fáradt szempilláit...
Örökre lezárta!...*

*S kint a temetőben, ha kigyul az alkony,
Piroscsőrű madár dalol egy sirhanton.
Fehér violák közt
Egy kicsike hanton...*

E—s

Haydn első virgácsa.

Mária Terézia uralkodásának első éveiben kezdé építtetni a gyönyörű schönbrunni mulatókertet, melyre még a francia költő Barthelemy is azt mondá, hogy Versailles képmása, mi pedig a legnagyobb bók, mit csak egy francia mondhat.

Az építkezéshez szükséges állványok már fel voltak állítva s a fejedelelnő naponkint elment megnézni, hogy mennyire haladtak már a munkálatok.

Mária Terézia nagy gyönyörrel szemlélte a felséges művet, mely létezését neki fogja köszönhetni s nyugtalansággal várta annak befejeztetését.

A pünkösdi ünnepek alkalmával egyszer szinte elment szokott szemléje végzésére. Alig tevő azonban lábát a nagy terem közepére, midőn füleit pokoli zsvaj ütötte meg.

Az állványokon töméntelen sok gyerkőcze mászkált, nyakveszélyezettető merészséggel és böregérhez hasonló ügyességgel.

— Lejöttök mindjárt! — kiált a felséges nő az apró gymnastikusokra, kik, úgy látszik nem találtak testgyakorló mutatványaikra alkalmasb néző közönséget, mint a falakra félig felfestett freskó képeket.

A gyerekek lármája egyszerre elnémult.

— Ki ad róla számot — folytató a fejedelelnő — ha valamelyik közülök a nyakát szegi?! — az őt kísérő felügyelőhöz szólva.

A felügyelő félénken közelgett a szép fejedelelnőhöz s remegő hangon szólott:

— Felsőges asszonyom! ezek a gaz kópék az udvari templom gyermek-énekesei, kik a fölszentelésnél oly

jól működtek, hogy felséged legmagasabb tetszését is kiérdemelték.

— Erre emlékezem.

— Ekkor felséged megengedé azt is, hogy a gyermekek tetszésök szerint kimulathassák magukat.

— Igaz, — de azt nem engedtem meg, hogy mint a mókusok ugráljanak az állványok egyik gerendájáról a másikra, s egyenkint potyogjanak le a magasból.

— Ide jöjjetek fiúk! — fordult most a fejedelelnő a gyermekekhez, — ha még egyszer ily mulatsághoz mertek fogni, megvirgácsoltatlak titeket. Értitek?

A gyermekek szemeiket lesütötték.

— Különösen te, szőkefejú fiú, vigyázz magadra; láttam, hogy te voltál mindnyájuk vezére.

Ezzel a gyermekek elkotródtak.

— Ön pedig felügyelő, mondja meg Reiter karmesternek, hogy növendékeit tartsa jobb kordában, különben vele is számolok.

A következő napon Mária Terézia ismét megtekinté az építkezést.

— Szeretném látni — mondá menet közben — használt-e a gyerekeknek tegnapi pörlekedésem?

Alig lépett a terembe, midőn ismét bámulva kiáltott:

— Itt van ni! megint ott mászkálnak.

S a kis művészek csakugyan a leghajmeresztőbb helyeken hintálóztak.

A szőke legényke köztük a legmagasabban lebegett.

A karmestert hívatta elő a császárnő.

— Nem hallotta parancsomat?

Reiter reszketve felelt:

— Felsőg! e gaz gyerekeknek tegnap oly prédikációt tartottam, hogy mindnyájan sírva fakadtak. Azonban az a szőke gyerek tüzei pajtásait minden pajkosságra.

— Aha, a szőke fejű?! A megígért virgács fizettesék ki azonnal neki pontosan!

A fejedelmi szóval tett utalványozás folytán, a tettes osztaléka pontosan kiszolgáltattott.

Negyven év múlt el ezen idő óta.

A csodaszépségű fejedelelnő is azóta tisztos matronává változott s nehezen emlékezett már azon gyermekekre vissza, kinek egyéni épenmaradásáról oly erősen gondoskodott.

E közben az énekes gyerek is élemedett férfiúvá vált. Neve Haydn József.

A volt ausztriai követnek, ki Moszkvában oly nagy szerepet játszott — öreg atyja, Eszterházy Miklós hg. a Fertő tava mellett vendégséget rendezett az uralkodónó tiszteletére.

A herceg kastélyában két színház volt: az egyikben egy francia apróságot, a másikban pedig „Philemon és Baucist“ adták, mindkettőnek zenéje Haydntól.

Ez az Eszterházy-kastély 1773-ban épült s 11 millióba került, szóval ekkor Európa egyik legremekebb épülete; egyedül lakó szoba 370 volt benne.

A császárnő el volt bájolva az előadott zenétől s a lakoma alkalmával így szólott herceghez:

— Legyen ön szíves s mutassa be nekem e darabok szerzőjét.

Salome.

A bibliai történetekből ismeretes Salome királyleány esete, aki Heródiást, mivel nem akart férje lenni, lefejeztette. Kegyetlenségénél azonban nagyobb volt szerelme. Mikor Heródiás levágott fejét hozták elébe, fájdalmában megőrült, és önkívületében Heródiás véres fejével örületes táncot kezdett járni. Ezt a táncot mutatta be

a mult héten Miss Allan, angol táncosnő, a budapesti színházlátogató közönség nagy tetszése mellett. Képünk azt a jelenetet mutatja, midőn táncá előtt Heródiás fejében gyönyörködik és önkívületében nem is látja, hogy élettelen fejet tart kezében. Az angol táncosnő bámulatos módon lejtette el Salome táncát.

— Ő felséged széke mögött áll! — válaszolta a herceg.

E helyen meg kell jegyezni, hogy az Eszterházy-kastélyban nagy lakomák alkalmával a hercegi zenekar tagjai az asztal körül pincemesteri szolgálatot is teljesítettek.

Ezt azon kor szelleme hozta magával.

Ma már nehezen vállalná magára még az utolsó úgynevezett virtuóz is a pincemesteri foglalkozást.

— Ön a szerző? — kérde a fejedelemlő. — Ön előttem nagyon ismerősnek látszik. Vajjon hol láthattam én önt Haydn? Ugyan segítsen visszaemlékezniem.

— Azon egyetlen alkalom, melyben szerencsém lehetett felséged által észrevétnem, gyermekéveimben volt, midőn a gerendákon mászkálásom miatt számomra 25 virgácsot utalványoztatni méltóztatott — viszonzá mosolyogva a művész.

Mária Terézia elbeszélte magának a történetet, jó ízűt nevetett rajta s megjegyzé, hogy:

— A virgács jól gyümölcsözött.

Azután megajándékozta őt egy arany szelencével, azon észrevétellel, hogy mégis jól tette, hogy Haydnt mint gyermeket mászkálásáért megvirgácsoltatta, mert e nélkül gimnastikai gyakorlatait bizonyára folytatta volna s ha azokat folytatja, valószínűleg lepottyant a tíz ölnyi magasból s ha ekkor nyakát szegi, nehezen részesülhetett volna ő és a világ abban a szerencsében, hogy a Haydn-féle gyönyörű zene által elragadtassék.

Görgei levelesládája.

A visegrádi csendes remetének, Görgei Arthur tábornoknak, nemrégiben egy honvédezredes látogatója volt, aki szintén szepességi származású, mint ő, s távoli rokonságban is vannak egymással. A társalgás folyamán természetesen szóba került a nagy nemzeti dráma is, amelynek ő volt a tragikai hőse s a Világosnál legördült függöny nemcsak őt, hanem a nemzetet is porba sújtotta. Görgei, aki ma is olyan egyenes, mint a gyertyaszál, keserűen fakadt ki a kortársak nagy többségének sujtó ítélete ellen, aztán egy nagy vaspántos ládához lépett, amelyet visegrádi lakásának dolgozó szobájában tartogat s így szólott a honvédezredeshez: Itt őrzöm ebben a ládában a szabadságharcra vonatkozó összes levelezésemet, Kossuthnak és a tábornokoknak leveleit és jelentéseit. Nagyon fontos történeti okmányok ezek s remélem, hogy ha majd halálom után napfényre kerül, az utókor igazságosabban ítél felettem.

A honvédezredes azon megjegyzésére, hogy mért nem adja ki ezeket emlékiratainak újabb és bővített kiadásában, a tábornok mosolyogva az felelte, hogy még többen életben vannak a szabadságharc kiválóbb szereplői közül s ő nem akar senkit kényes helyzetbe hozni, sőt végrendeletében azt is meghagyja, hogy halála után is csak 15 év múlva szabad felnyitni ezt a ládát s nyilvánosságra hozni a benne levő eredeti okmányokat. Ezután a fővezér másra terelte a társalgást, mintha fájna neki s régi sebeket törne fel lelkében a visszaemlékezés.

Annyi bizonyos, hogy rendkívül nagyfontosságú okmányok lehetnek abban a gondosan elzárt ládában, mert hiszen köztudomású az az örökös intrika, viszály és versengés, amely a szabadságharc kiválóbb szereplői között folyt, tovább harapózott még az emigrációban is s azt is pártokra bontotta. E versengésnek és áldatlan viszályoknak esett áldozatul a haza s hogy

mennyire volt részes benne Görgei — arra döntő bizonyítékok lehetnek a kezében levő fontos okmányok.

Az is kétségtelen, hogy ez okmányok sok titokzatos eseményekről lebbenthetik fel a fátyolt, így például az oroszokkal Rimaszombatban kezdett alkudozás és titkos tárgyalások történetéről, valamint ama gyászos eseményekről, amelyek a világosi fegyverletételt követték. Ez okmányok nélkül tiszta és hű képet még ma se lehet alkotni a szabadságharcról s a közel jövő történetírójára hárul az a nagy felelősség, hogy ez okmányok felhasználásával majdan az igazságnak megfelelően írja meg a szabadságharcnak még most is sok tekintetben homályos és rejtélyes történetét.

APRÓSÁGOK.

Az ókori fegyverek. Reinach Salamon francia régiségbúvár a régi, ókori fegyverekkel foglalkozik egy cikkében. Polybios görög történetíró azt mondja munkájában, hogy a gallok fegyverei annyira rosszak voltak, hogy háborúban szinte nem lehetett őket használni, mert erősebb ütésnél szinte darabokra törve hullottak ki a harcosok kezéből. Ezt azt állítást némelyek hihetetlennek találták, mások azonban elfogadták és további fejtegetésükben annyira mentek, hogy következtetést vontak ebből a kelta népek hátramaradt műveltségi állapotára is. Reinach védelmébe veszi a Polybios által ócsárolt görög fegyvereket és azt mondja, hogy azok, akik mostanában ókori fegyvereket kapnak a kezükbe, feledik, hogy a harcosokat nemzeti szokás szerint fegyvereikkel temették el, úgy hogy kardjukat, lándzsáikat összetörték és úgy helyezték a sirba. Néha három, négy darabra is összetördelték a fegyvereket s így nem lehetett azt állítani, hogy azok rosszak és törékenyek lettek volna. Ellenkezőleg, az ókori sírokban lelt fegyverek nagyon is meggyőzik a hozzáértőt arról, hogy azok elsőrendű anyagból és kivitelben készültek s némelyiknek éle még ma is olyan, hogy vetekedik a legfinomabb acélpengével.

A botozás Dániában. Alberti dán igazságügyminisztert meginterjuvolta a minap egy ujságíró. Alberti miniszter ötlete volt a bottal való büntetés felújítása s az ő rábeszélésére és szónoklataira szavazta meg a dán országgyűlés a törvényt. A miniszter kijelentette az ujságírónak, hogy a törvény eredménye igen kielégítő. 1905 december 8-án lépett életbe a botozó törvény, hogy főként azokkal a csirkefogókkal bánjon el, a kik békés járókelőkre ok nélkül támadnak rá s merő duhajkodásból erőszakoskodnak. Az elmúlt esztendő során mindössze három esetben volt szükség a törvény alkalmazására. Az első bűnös jajgatva tápáskodott fel a deresről és sajtó testrészét tapogatva, siránkozva fogadkozott:

— Kutyául megkínoztak, nem is csipnek el többé, tudom istenem.

Kétségtelen, — mondotta a miniszter — hogy a törvény életbelépte óta óriási mértékben csökkent az ember ellen elkövetett merényletek száma; előzőleg napirenden voltak. Immár nyilvánvaló, hogy a gonosztevők szinte babonás módon félnek a testi fenyítéktől, holott a börtönbüntetést jókedvűen viselték el.

Aranyleletek. Alsó-Egyiptomban. Az Orientalische Zeitung értesülése szerint több száz font sterling értékű aranyleletre akadtak Alsó-Egyiptomban. A leletben igen értékes tárgyak is vannak, a többi között két serleg és két súlyos karkötő, amelyeken II. Ramzesznek és utódainak nevei olvashatók. A régiségek határozottan

ó-egyiptomi jellegűek s idegen stílusnak nyoma sincs rajtuk. Hozzáértők azt tartják, hogy értékük rendkívül nagy. A leletet a kairói múzeumban helyezték el.

A nyúlbor jövője. Nyúlborrel kereskedni mind máig nem volt valami nagyon előkelő foglalkozás. De a szerencse forgandó, változnak az emberek, változik az ízlés. Ma a nyúlbor egyike a legjövődélmezőbb dolgoknak. És ez a legmodernebb közlekedési eszköznek, az automobilnak köszönhető. Ugyanis az automobilutazó bundái most már kizárólag nyúlborból készülnek, tekintve, hogy a nyúlbor bizonyult erre a legalkalmasabb és legkítűnőbb anyagnak.

Egy bohózatíró naplójából. Ernest Blum, a franciák kiváló humoristája, legutóbb a következő apróságot írta jegyzetei között a zsebkendőnek a színházban való szerepléséről: Ha a szerző megakarja tudni, vajjon darabjának van-e sikere, akkor legjobban teszi, ha arra figyel, hogy mikor kezdik a hölgyek előszedni zsebkendőjüket. Az orrfúvás a szerző legkedvesebb zenéje, mert az mindig a könnyek visszafajtása és annak a jele, hogy a szerző hozzáérközött a közönség szívéhez. Erre akárhány példa van. Így péld. D'Enneri, amikor a darabja premiérje volt, idegesen nézegetett ki páholyából és így szólt:

— No, ez azután szép felsülés lesz. Még egyetlen zsebkendőt sem láttam, egyetlen orrfúvást sem hallottam.

Egyszer egy fiatal költő, aki csak apróbb egyfelvonásokkal kísérletezett, a nagy színpadra kívánczolt és egy melodramát adott át az Ambigue színháznak. A darab nem volt jó, de írója addig járt az igazgató nyakára, amíg kitűzték a darabot, s a fiatal szerző boldog volt, hogy egyszer neki is lesz része zsebkendőt látni a színházban. A díszleteket és jelmezeket maga készítette el s a szabóját mindig azzal hitegette, hogy majd az első előadás után a darab jövedelméből dúsan fizet, csak addig legyen türelemmel. A szegény szabónak mit volt mit tennie, várt, amíg elérkezik a nagy siker napja, amelyik meghozza a babért és pénzt. A színház tele volt. Vége az első felvonásnak — de egyetlenegy zsebkendőt sem látni. Vége a második felvonásnak — a közönség meg sem mozdul. Vége felé jár már a harmadik felvonás is és ekkor a szerző idegesen kiált fel:

— Istenem, tehát seholy zsebkendő, seholy egy rejtett könny.

— Dehogyan nem — szólt az igazgató. — Hát nem látja?

Örömmel ugrik fel a szerző és lelkesedve kérdi:

— Hol, merre? Hadd látom...

— Nézzon csak oda a sarokba, látja, milyen keservesen sír és fujja az orrát egy vendég.

A szerző odatekint, de bánata még fokozódik, mert a síró ember nem volt más, mint a — szabója.

Apróságot mindenhol. Helena olasz királynő, aki nagyon szép aquarelleket és pasztelleket fest, részt vesz a legközelebbi velencei képkiállításon.

Az Egyesült-Államok nyugati részén a hideg kétségbeejtő, a Fülöp-szigeteken 55 fokot konstátáltak a fagy-pont alatt.

Tanulságos adatok: Angliának 43 millió lakossal évenként 22 milliárd az üzleti forgalma. Németországnak 60 millió lakossal 15 milliárd. Franciaországnak 39 millió lakossal alig 9 milliárd és Belgiumnak 7 millió lakossal 7 milliárd.

Franciaországba évenként 170,000 kiló nyers és 16,000 kiló megmunkált haj (fürtök, parókák, stb. számára) érkezik. A legnagyobb szállító China, amely egymaga 100,000 kilót küld, azután Olaszország jön 25,000 kilóval.

Shanghaiban a chinaiak megcsinálták az első chinai tűzoltóságot.

Szótag-rejtvény.

— Lengyel Ferenctől. —

- 6, 5, 4, 21, 7. Rabok hajóját így hívják;
11, 12, 13, 20, 15, 16, 19, 14. Nagy hajókat ezek hordják;
1, 23, 31, 8, 22, 41. A föld legnagyobb folyója;
17, 40, 18. A turót ez szolgáltatta;
2, 3, 36, 34, 35, 27. Férfinév ez, furcsán hangzó;
39, 9, 10, 45, 7, 48, 50. Vaskancellár, más név;
42, 43, 32, 33, 30, 44, 13. Ez a negyedik tíz neve;
46, 47, 48, 49, 29. Északkeleti vármegye;
24, 26, 25, 38, 37. A szél némelykor ezt teszi;
28, 29. Ezt pedig a fa növeli;
1—50. Örökeltű jeles költőnk
Az embert ily sorba teszi.

Megfejtési határidő 1907. február hó 24.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 5. számában közölt talány megfejtése

„Munkásügyek”.

Helyesen fejtették meg: Herczeg József, Karaba János, Valkó Péter, Fülöpp Sándor, Czabaji E. Vajda Ákos, Gerő Ferenc, Kerekes Péter, Verő Ferenc, Vilhelms F. Meneczy József, Vida Kálmán, Kenéz Ákos, Fejes Imréné, Barta Ágnes, Kovács Kató.

A sorshuzásnál Gerő Ferenc nevet huztuk ki elsőnek, kinek egy értékes könyvet küldöttünk.

LEVELES SZEKRENY.

V. Lajos. Miután sem nevét, sem lakóhelyét nem bírjuk kibetűzni, a reklamált kérdést illetőleg sem adhatunk felvilágosítást. Tessék tehát kérdését olvasható aláírással megismételni. — **Galla Ferenc.** A mezőgazdasági érdekképviselet kérdése ma is szőnyegen van, a dolog nem aludt el, dolgoznak ma is a törvény előkészítési munkálataiban. — **K. Géza.** Tessék a földm. miniszterium munkásügyi osztályához fordulni, ott megadják a szűk éges felvilágosításokat a tartalék munkások beszerzésére nézve. — **Előfizettek az elmúlt héten.** Nagy Ferenc, Francia János. Jeszenszky József, csikszeredai Gazd. Egylet, Bellus István, Dudás János, homorod-hévízi Hitelszövetkezet, Árvai Imre, Németh Imre, Büki József.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 február 7.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1:16—1:28 K., vidéki borjúhús 152—156 Kt., sertéshús 1:36—1:40 K., szalonna füstölt 136—144 K., szalonna, olvasztani való 1:32—1:32 K., háj 144—148 K., sertésszír 1:30—1:50 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1:80—2— K., hazai sonka 1:60—2— K.

Baromfifélék: —.—.—.— K., rántani való csirke 1:60—2:40 K., sütni való csirke 2:20—3:20 K., kacs, hizott 6—10— K., lud, hizott 15—18— K., pulyka, hizott 6—12— K. páronkint. Vágott hizott liba 1:10—1:30 K., vágott hizott kappan, kacs és pulyka 1:30—1:40 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 14:90—15:20 K. Rozs 12:80 K-tól — K-ig. Árpa 12:50 K-tól 12:60 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 14:80—15:30 K. Tengeri 10:80—10:90 K. Teavaj: (centrifugált) 2:20—2:40 K., főzővaj 1:50—1:80 K. kg-ként. Tehénturó kg-ja 16—28 fillér.

Tojás: bácskai 104—106 K., erdélyi apróbb áru 104 — K. ládánként (1440 drb). Apadt — K., meszes — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.—5:60 K., rózsasaj 4:50—5.— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt —. —. —. K. mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K.	28:20	27:20	25:80	24:80	24:—	23:20	21:—	19:20	13:50

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYUL.
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

A góbbé a gazdaságban.

(Humoros gazdasági tárcák.) Postaköltséggel együtt 2 K. küldt:

Péterfy Tamás Budapest, IX., Köstelek

≡ A „Független Ujság” olvasói félárban kapják.

Postai díjjal együtt 1 koronáért!

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprök, szatyorok, gyékények, bőrboeskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolcsóbban szállítja:

:: ifj. Kovács József Orosháza ::

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földművelésügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

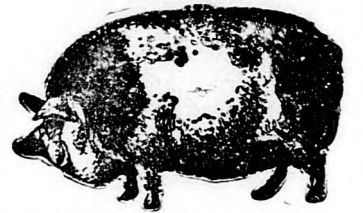

ÚRL REZSŐ

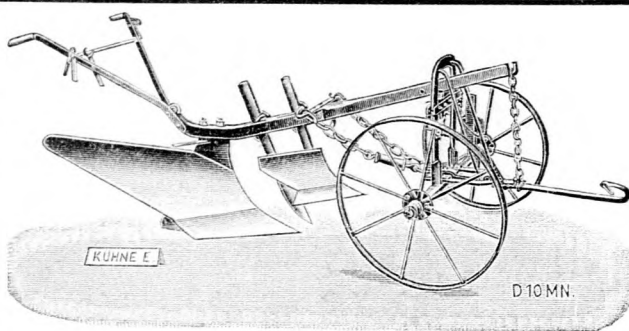
sertésbizományos
= BUDAPEST, =
Bérkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legnagyobb napi áron értékesít.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

Az őszi idényre: Egy- és kétvasu ekéket

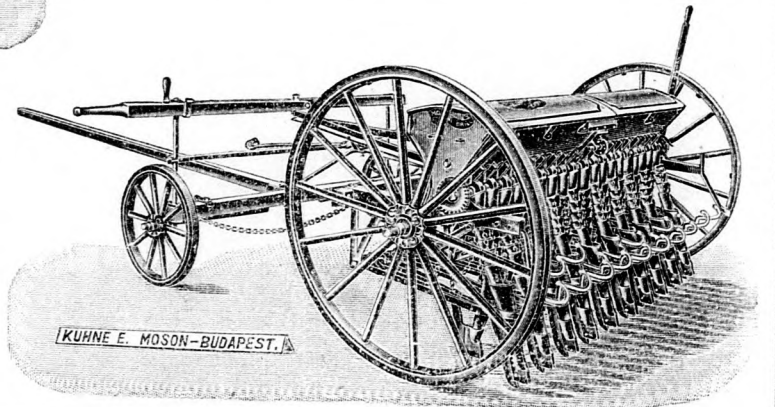
(Újdonság: BIPPART-altalajeke).

Sorvetőgépeket

és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:

Kühne E. gépgyára Mosonban.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 57/a.

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán
két sorozatban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál :

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. & TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. 27

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 770 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 85000 darab.

Több mint 500,000 Alfa Laval
Separator az egész világon.

Gazdak Biztosító Szövetkezele

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alapít 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával — 1,953,240 — kor.
Tartalékok — 601,263.93 kor.

Összesen — 2,554,503.93 kor.
1901. évi fölösleg — 90,349. — kor.
1902. évi fölösleg — 59,782.28 kor.
1903. évi fölösleg — 109,831.73 kor.
1904. évi fölösleg — 72,438.28 kor.
1905. évi fölösleg — 61,730.60 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az
ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
és az 1901. évi üzletfelelegb. l úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva
volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet felelege közgyűlési határozattal tartalékba he-
lyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatéri-
tést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os
díjvisszatérítést részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosított-
tak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesítet-
nek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők
közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításra minden irányban
szépséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségtel

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb.
utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithogra-
fiailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot

(98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban
szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.